

Zenei utánpótlás-nevelés Kazahsztánban

Lendvai György

Zsűritagként kapott meghívást a MÁV Szimfonikusok igazgatója (és egyben elnökségünk tagja) az Almatiban rendezett Prima Nota Fest elnevezésű zenei versenyre. Az ottani viszonyulás a zenéhez, ezen belül is a népzenehez, annak felhasználása az oktatásban akár tanulságos is lehet nálunk, ahol Kodály tanításait egyre inkább háttérbe szorítja az oktatási rendszer. (a Szerk.)

A Kazah Köztársaság 1991-ben nyerte el függetlenségét, azaz egy fiatal állam, ahol lépten nyomon tetten érhető a szovjet örökség.

Így van ez a zenei utánpótlás-nevelés terén is. Erős és jól szervezett zeneiskolai rendszerük van (hasonlóan a magyarhoz), és a nagyvárosoktól távolabb eső helyeken is biztosított a hangszerstanulás lehetősége, illetve az iskolai ének oktatás.

A hagyomány mindig nagy szerepet kapott a kazak ifjúság nevelésében és a mai napig a zenei kultúra alapját képezi. A nép- és gyerekdalokon, valamint a népzene keresztül a gyermekek magukba szívják azokat az

alap dallamokat és ritmusokat, amelyek évszázadokon át formálódtak a szájhagyomány útján. Az óvodai és alsó tagozatos iskolások nevelésekor nagy hangsúlyt kap ezen hagyományok tudatosítása. Úgy tartják, a népzene tartalmazza a generációkon át felhalmozott tapasztalatokat és szellemiséget. Erre alapul mind az általános iskolai ének oktatás, mind pedig a zeneiskolai képzés.

A hagyomány tisztelete az oktatókhoz való viszonyban is megmutatkozik. A tanár, a keleti kultúrában különleges helyet foglal el. Nem csupán a tudás átadója, hanem a gyerekek atyjukként tekintenek rá. A kazak szólás szerint: tiszteld tanáraidat, mint a természetes szüleidet.

Bár az ország fővárosa 1997 óta Astana, a kulturális élet központja továbbra is a korábbi főváros, Alma Ata, mai nevén Almati.

Itt rendezik meg minden évben a Prima Nota Fest elnevezésű zenei versenyt, három kategóriában: vonósok, zongoristák és magánénekesek részére, két korcsoportban, 9-11 és 12-14 éveseknek, illetve az énekeseknél 10-13 és 14-16 éveseknek.

Lendvai György és Zarina Altinbajeva a díjátadón

A verseny alapítója Zarina Altinbajeva, az Almati Opera magánénekeese azt a célt tűzte maga elé, hogy e hatalmas ország minél több régiójából érkezzenek fiatal hangszeresek, találkozzanak egymással és mérjék össze tudásukat. Így az ország 15 különböző városából, a selejtező után 65 fiatal zenész és énekes mutatkozhatott be a nemzetközi zsűri előtt. Tekintettel az ország méretére (a világ 7. leg-

nagyobb országa), ez nem kis logisztikai szervezőmunkát igényelt, és jelentős költségekkel is járt.

A versenyről elmondható, hogy magas színvonalú volt, és nagyszerű hangszeres produkciókat hallhatott a közönség. Két darabot kellett előadni, az egyik az általunk is jól ismert európai repertoár része, a másik mű pedig kötelezően egy kazak szerző szerzeménye, vagy egy népdalfeldolgozás. Az énekesek meglehetősen furcsán hatottak, tekintettel arra, hogy a legtöbben még mutálás előtt álltak, ugyanakkor operarészleteket és olasz dalokat adtak elő.

Elnézve a fiatalok és szülei, tanítói lelkesedését, felkészültségét, és az ügy iránti odaadást, úgy gondolom, a zenei utánpótlás-nevelés jó úton halad, biztosítva ezzel a komolyzenei élet magas színvonalát Kazahsztánban.

